VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

Hoivattavia kyllä löytyy aina, jos hoivaaja on näköpiirissä.

PÄHKINÄ

SUDOKU

Taso: Keskivaikea

			5		4	9		7
		4					2	
			3					5
				8	5		6	
	2	9	1		6	3	8	
	6		4	3				
4					8			
	9					1		
2		8	9		3			

Sudoku-tehtävän 440 ratkaisu.

5	3	4	1	2	6	7	9	8
8	6	2	4	9	7	1	5	3
7	9	1	5	3	8	2	4	6
6	5	7	8	1	4	9	3	2
2	8	3	6	5	9	4	1	7
1	4	9	2	7	3	6	8	5
3	7	5	9	4	2	8	6	1
9	1	6	7	8	5	3	2	4
4	2	8	3	6	1	5	7	9

Tehtävä numero 441.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

M	A	A	L	I	R	U	I	S	K	U	T								
O	L	K	A	S	A	I	R	A	U	D	E	T							
O	M	E	N	A	N	V	I	L	J	E	L	Y							
S	I	L	A	K	K	A	S	A	A	L	I	S							
E			U		K			L		L		S	Ä	V	Y		A	H	K	E	R	A	T
S	O	R	K	K	A			L	O	M	A	S	Ä	Ä		Ö	L	J	Y			L	I	T	U
	L	E	S	O			K	E	K	O			T	Ä	R	Y	T		O	T	T	I	M	E	T
O	L	E	E	L	L	I	S	E	T				E	K	E	L	Ö	F	I	T			K	A	R	U
H	E	T	T	A			P	E	R	I	N	N	Ö	T	Ö	N		T	I	M	O			I	
J				R			U	J	O	T			K			N		S	U	P	A	T	T	A	A
E	S	I	L	I	I	N	A				K	A	T	S	E		O	S	A	T			E		P
L	U	N	A			L	O	U	K	K	O		Ä	Ä	N	E	T		I	S	K	U	R	I	
M	O	N	I			T	I	H	U			R	Y	H	Ä		R	A	S	K			E	R	I	N
A	J	O	T	A	I	D	O	T	O	N			Ä	R	E	Ä	T			K	O	K	A	T	A
T	A	T	E			S	A	T	U			I	O	N	I		S	A	H	A			E	S	A	T

Kahvi, munkki ja hippu kultaa, kiitos!

Savottakahvila nelostien varressa Inarin Saariselällä syöttää, juottaa ja majoittaa kaikki kulkijat matkan syytä kyselemättä. Kahvilan omistajalla on kuitenkin paljon mielipiteitä Lapin menosta.

PEKKA FALI

Minna Ikonen ja Vesa Vilkman vaelsivat viikon verran Lemmenjoen kansallispuistossa. Paluumatkalla pariskunta piipahti Savottakahvilaan munkkikahville.

Kaisa Särkelä on emännöinyt Savottakahvilaa 25 vuotta.

Savotta- ja kullankaivutyökalujen lisäksi museossa on laaja kokoelma Arabian astiastoa eri vuosikymmeniltä.

INARI (MT)

Harva kuppilanpitäjä voi valita kassakoneessa koodin ”kulta”.

Inarin Saariselällä Savottakahvilaa pitävä **Kaisa Särkelä** voi.

Kohtauspaikka tunnetaan kahvista ja munkeistaan sekä tuoreista piiraistaan. Janoisia varten kahvilalla on B-oikeudet.

Samalla voi myös ostaa aitoa lapinkultaa.

Hämyisen, vanhan savottakämpän penkeillä jalkojaan lepuuttavat hiihtäjät, kelkkailijat, vaeltajat, kullankaivajat, mökkiläiset ja kaikenlaiset kulkijat.

Särkelä ei halua asiakasryhmiä luokitella.

”Kaikki asiakkaat palvellaan mahdollisimman hyvin.”

25 vuoden savotta

Vuonna 1988 Särkelä oli nuori hotellityöntekijä. Itsenäisyyspäivän tienoilla hän hiihteli Saariselällä ja jutteli muiden hiihtäjien kanssa.

”Kaikki valittivat, että paikat olivat kiinni. Ajattelin, että jotain pitäisi tehdä eikä jäädä odottamaan eläkettä Hotelli Ivalosta”, hän kertoo.

Savottakämpän omisti vieressä sijaitseva Hotelli Laanihovi, joka vuokrasi rakennusta orkesterien majapaikaksi.

Särkelä marssi silloisen hotellinjohtajan, **Lankisen Timpan**, puheille, mutta tämä ei millään innostunut naisen aikeista perustaa kahvila.

Nuori nainen ei antanut periksi ja pommitti kyselyillään johtajaa useaan otteeseen. Viimein hotellinjohtaja antoi periksi.

”Loppiaisena Timppa tuli vastaan ladulla. Silloin hän sanoi, että jos kerran olet sitä mieltä, että kannattaa, niin tehdään vuokrasopimuspaperit maanantaina.”

Särkelän oma savotta alkoi lapioimalla kämpän portaat näkyviin metrin hangesta.

Jauhoja kuluu säkkikaupalla

Kahvilassa on alusta asti tehty kaikki myytävät leivonnaiset itse. Paikallisia raaka-aineita käytetään mahdollisimman paljon.

Parhaimmillaan asiakkaita käy noin 400 päivässä. Paras sesonki on kevättalvella ja syksyllä ruska-aikaan.

Silloin vehnäjauhoja kuluu 20 kilogrammaa päivässä.

”Päivä alkaa aina leipomisella. Muuten jokainen päivä on erilainen”, yrittäjä toteaa.

Särkelän molemmat tyttäret, **Tiina** ja **Kirsi**, ovat kahvilassa töissä. Sesonkiaikana on myös lisähenkilökuntaa.

”Kirjanpidon olen ulkoistanut tilitoimistolle ja markkinoinnin mainostoimistolle. Näin voin keskittyä olennaiseen.”

Museo ja majoitustilaa

Kahvilan yhteydessä on Savottamuseo, joka esittelee vanhoja työkaluja vuosikymmenten takaa.

Kenties komein on **Yrjö** ja **Jalmari Korhosen** vanha kahden miehen moottorisaha. Miehet tekivät metsätöillä tiliä ennen kuin lähtivät kullankaivajiksi.

Museo muuntautuu myös juhlapaikaksi, joka vetää sata henkilöä. Monta kertaa kesässä ja seuraavan kerran tänään perjantaina museon esineille ja muille kanssakulkijoille lauletaan Kultakurkkujen karaokeillassa.

Erilaisia yksityistilaisuuksiakin Särkelä kestitsee.

Majoitustilaa on tarjolla 40 hengelle.

Kullankaivu ahtaalle

Savottakahvila huokuu paitsi metsämieshenkeä myös kullankaivuperinnettä.

Särkelälle nousi kultakuume 20 vuotta sitten, eikä ole vielä täysin parantunut.

Hän omistaa miehensä kanssa kaivospiirin Lemmenjoen kansallispuistossa, jossa heillä on konekaivuluvat. Nyt meneillään on entisöinti ja poislähtö.

”Ympyrä sulkeutuu.”

Kahvilassa on myynnissä heidän itse kaivamaansa kultaa. Koruja niistä on tehnyt paikallinen kultaseppä **Piia Södergård.**

Särkelä on pettynyt uuteen kaivoslakiin. Hänen mukaansa se tekee hallaa yritystoiminnalle.

Vuonna 2011 voimaan astuneella lailla kaivospiirit lakkautetaan, jolloin ammattimainen kullankaivuu näillä näkymin loppuu Lemmenjoella vuoteen 2020 mennessä.

Laki sallii jatkossa vain lapiokaivun, mikä ei ole kaivajien mukaan taloudellisesti kannattavaa toimintaa.

”Kaivoslaki ajaa historiallisen ammattikunnan pois Inarista.”

Kultahippu kullalle

Savottakahvilan ovi käy.

Sisään astuu nuori pariskunta. Tilaus on tyypillinen: kaksi kahvia ja kaksi munkkia.

”Lemmenjoelta tulossa”, Jyväskylässä asuvat **Minna Ikonen** ja **Vesa Vilkman** kertovat.

Viikon vaelluksen jälkeen herkut maistuvat.

”Tulkaapa katsomaan koruja”, Särkelä kutsuu.

Nuoripari katselee tovin hippuja, toisiaan ja Ikosen mahassa kasvavaa ”omaa kultahippua”.

Tulevalle perheenjäsenelle ostetaan muisto Lapista.

Ja kahvilan emäntä saa painaa kassan kultanappia.

SUVI NIEMI

KOTOISAT KUPPILAT

Sarjassa esitellään kansankuppiloita ja muita kohtaamispaikkoja eri puolilla Suomea.

RISTIKKO

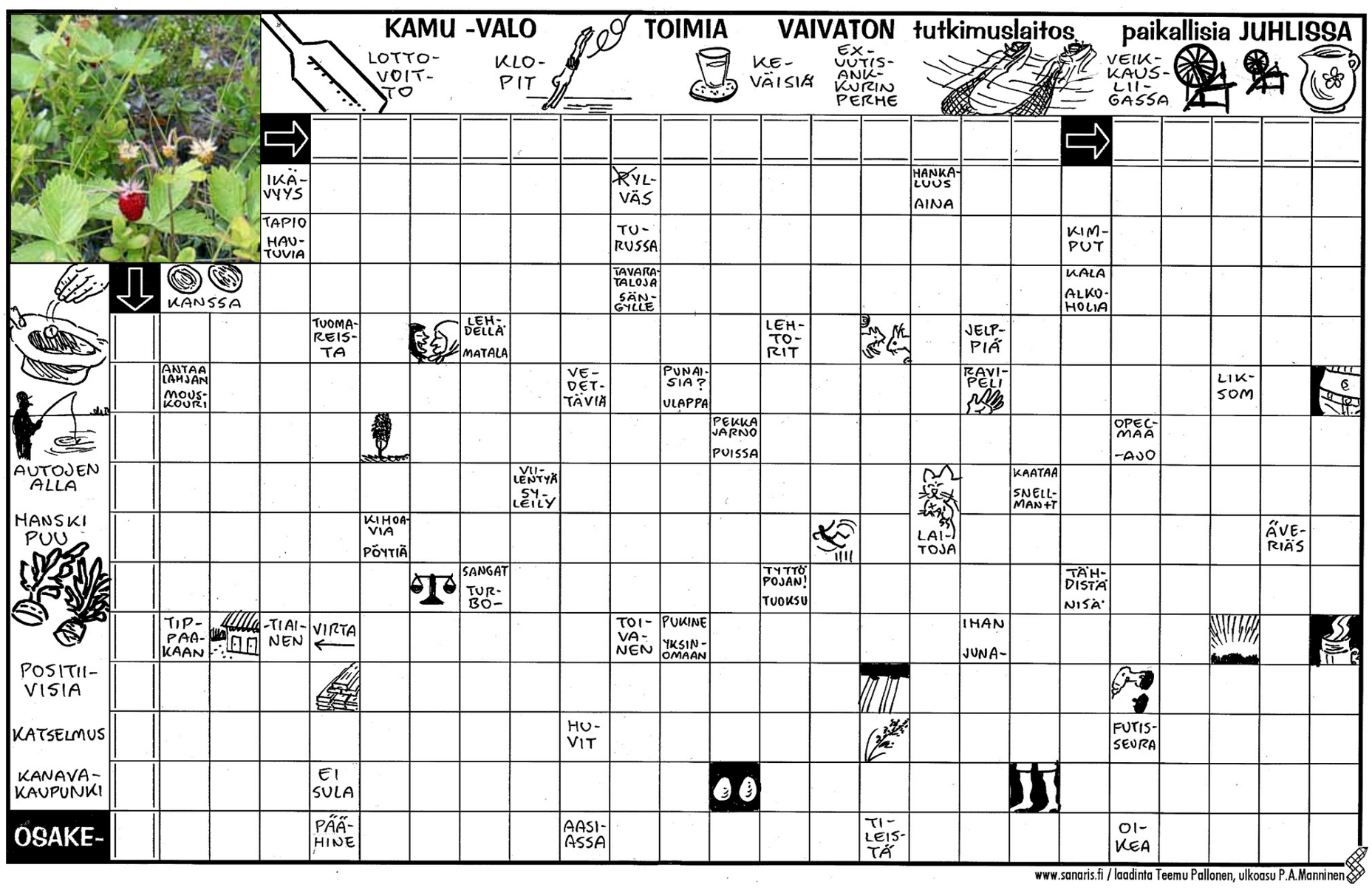

www.sanaris.fi / laadinta Teemu Pallonen, ulkoasu P.A.Manninen